

Dosarul nr.3ra-344/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: D.Sîrbu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: N. Simciuc, I. Cotruță, I. Țurcan)

Î N C H E I E R E

24 aprilie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Mariana Pitic
Tamara Chișca-Doneva

examinând admisibilitatea recursului declarat de Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către Vadim Chiriac împotriva Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova și Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 17 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova și a fost menținută hotărârea din 12 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă :

La 21 martie 2018, Vadim Chiriac a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova (în continuare MAI al RM) și Casei Naționale de Asigurări Sociale (în continuare CNAS) cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamantul a indicat că în perioada 1 septembrie 1997 – 7 mai 2004 a activat în cadrul MAI, iar începând cu 9 iunie 2000 până la 26 iulie 2002, prin ordinul Inspectoratului de Poliție județul Bălți nr. 37 ef. din 9 iunie 2000, a fost numit în funcția de Polițist al Izolatorului de detenție provizorie a Comisariatului de Poliție sectorul Rîșcani al Inspectoratului de Poliție județul Bălți.

Reclamantul având în susținere pct. 8 lit. d) al Hotărârii Guvernului nr.78 din 21 februarie 1994, a indicat că la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției și a sistemului penitenciar se acordă două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, în instituții penitenciare de tip închis, izolatoarele de urmărire penală și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrări de subteran.

În acest sens, la 6 februarie 2018, Vadim Chiriac a depus o cerere în adresa Ministerului Afacerilor Interne, prin care a solicitat recalcularea vechimii în muncă, calculându-se 2 luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, în perioada efectuării serviciului în cadrul Izolatorului de detenție provizorie a Comisariatului de Poliție sectorul Rîșcani al Inspectoratului de Poliție județul Bălți, în perioada 9 iunie 2000 – 26 iulie 2002, însă, această cerere a fost lăsată fără examinare.

A susținut că la aceeași dată, 6 februarie 2018, s-a adresat și Casei Naționale de Asigurări Sociale cu cerere, prin care a solicitat recalcularea vechimii în muncă, calculându-se 2 luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, în perioada efectuării serviciului în cadrul Izolatorului de detenție provizorie a Comisariatului de Poliție sectorul Rîșcani al Inspectoratului de Poliție județul Bălți, în perioada 9 iunie 2000 – 26 iulie 2002.

La 22 februarie 2018, a recepționat răspunsul CNAS nr. C-292/18, prin care a fost informat că perioada de activitate în cadrul Izolatorului de detenție provizorie al Comisariatului de Poliție sectorul Rîșcani al Inspectoratului de Poliție județul Bălți nu poate fi raportată la prevederile pct. 8 al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994.

Reclamantul a indicat că penitenciarele de tip închis, izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie) și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihic, sunt entități care cad sub incidența reglementărilor de la pct. 8 al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994.

Vadim Chiriac a afirmat că colaboratorii care efectuează serviciul de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală, în prezent au dreptul la calcularea vechimii în muncă cu avantaje, calculându-se 2 luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu în ordinea prevăzută de pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994.

Or, activând în funcțiile nominalizate, în cadrul unei instituții cu cea de tip penitenciar, nu au fost luate în considerare actele normative ce apără drepturile lui la recalcularea eficientă a vechimii în muncă, ce a influențat și asupra pensiei achitate.

A relatat că conform datelor Departamentului Instituțiilor Penitenciare al Ministerului Justiției pe parcursul anilor 1998 – 2002, la momentul transferării în închisorile Departamentului Instituțiilor Penitenciare au fost depistate de la 60 – 140 cazuri noi de tuberculoză.

Astfel, aceste persoane până la transferarea lor în închisori, se aflau în izolatoarele de detenție provizorie ale comisariatelor de poliție care nu au în statele lor personal medical, iar în perioada de anchetare, escortare, transportare și repartizare în cameră, ei intrau în contact cu personalul instituțiilor vizate, care riscau să se îmbolnăvească de tuberculoză.

Ca urmare, reclamantul a indicat că are dreptul de a pretinde recalcularea vechimii în muncă pentru o lună de serviciu în perioada efectuării serviciului în cadrul Izolatorului de detenție provizorie a Comisariatului de Poliție sectorul Rîșcani al Inspectoratului de Poliție județul Bălți, în perioada 9 iunie 2000 – 26 iulie 2002, în condițiile stabilite de pct. 8 al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994.

Vadim Chiriac a solicitat recunoașterea ilegalității refuzului Ministerului Afacerilor Interne de a da în modul și termenul stabilit răspuns la cererea din 6 februarie 2018, recunoașterea ilegalității răspunsului Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. C-292/18 din 21 februarie 2018, obligarea pârâților de a recalcula vechimea în muncă, calculându-se 2 luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu în perioada efectuării serviciului în cadrul Izolatorului de detenție provizorie a Comisariatului de Poliție sectorul Rîșcani al Inspectoratului de Poliție județul Bălți, în perioada 9 iunie 2000 – 26 iulie 2002.

Prin hotărârea din 12 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de către Vadim Chiriac.

A fost recunoscut ca ilegal refuzul Ministerului Afacerilor Interne de a da în modul și termenul stabilit răspuns la cererea din 6 februarie 2018.

A fost recunoscut ilegal răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.C-292/18 din 21 februarie 2018.

A fost obligat Ministerului Afacerilor Interne de a-i recalcula lui Vadim Chiriac vechimea în muncă cu avantaje pentru perioada efectuării serviciului în cadrul Izolatorului de detenție provizorie a Comisariatului de poliție sector Rîșcani al Inspectoratului de poliție județul Bălți, pe perioada 9 iunie 2000 – 26 iulie 2002, calculând două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu.

S-a încasat de la Ministerul Afacerilor Interne în beneficiul lui Vadim Chiriac suma de 1 000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

A fost respinsă ca nefondată pretenția lui Vadim Chiriac privind obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a-i recalcula vechimea în muncă cu avantaje pentru perioada efectuării serviciului în cadrul Izolatorului de detenție provizorie a Comisariatului de poliție sector Rîșcani al Inspectoratului de poliție județul Bălți, pe perioada 9 iunie 2000 – 26 iulie 2002, calculând două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu.

A fost respinsă ca neîntemeiată pretenția lui Vadim Chiriac privind încasarea cheltuielilor de asistență juridică de la Casa Națională de Asigurări Sociale.

A fost respinsă ca neîntemeiată pretenția lui Vadim Chiriac privind încasarea cheltuielilor de asistență juridică de la Ministerul Afacerilor Interne, în partea ce excede suma adjudecată.

La 31 iulie 2018, Ministerul Afacerilor Interne a declarat apel împotriva hotărârii din 12 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Prin decizia din 17 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Ministerul Afacerilor Interne și a fost menținută hotărârea din 12 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, Curtea de Apel Chișinău a reținut prevederile art. 1 alin. (2), 2 și 3 ale Legii contenciosului administrativ, pct. 8 al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă.

În această ordine de idei, Colegiul Curții de Apel Chișinău a remarcat că prima instanță just a soluționat cauza, elucidând aspectul ce ține de întrunirea condițiilor necesare pentru a beneficia de înlesnirile solicitate de către Vadim Chiriac.

Or, pentru calcularea vechimii în munca cu înlesnirile solicitate este necesar ca persoana să întrunească două condiții, și anume, instituția în care persoana

execută serviciul să fie o subdiviziune indicată în pct. 8 a Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 și să-și exercite serviciul nemijlocit în închisori, izolatoare de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie) și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici.

Astfel, instanța de apel a conchis că reieșind din specificul activității desfășurate de către Vadim Chiriac, se evidențiază că ultimului urmează să i se recalculeze vechimea în muncă cu avantaje pentru perioada efectuării serviciului în cadrul Izolatorului de detenție provizorie al Comisariatului de poliție sector Rîșcani al Inspectoratului de Poliție județul Bălți, pe perioada 9 iunie 2000 – 26 iulie 2002, calculând două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu.

Prin urmare, Colegiul instanței de apel a concluzionat că colaboratorii care efectuează serviciului de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie), în prezent au dreptul la calcularea vechimii în muncă cu avantaje, calculându-se 2 luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu în ordinea prevăzută de pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78.

Mai mult, Curtea de Apel Chișinău a considerat că criticele aduse de Ministerul Afacerilor interne sunt neîntemeiate, în condițiile în care prima instanță corect a interpretat prevederile legii aplicabile speței.

Referitor la compensarea cheltuielilor de judecată, instanța de apel a punctat că suma de 1 000 de lei, pe care trebuie să le suporte Ministerul Afacerilor Interne, raportată la complexitatea activității prestate de avocat, este una rezonabilă și necesară, ținând cont de natura litigiului în care s-a prestat asistența juridică.

La 24 ianuarie 2019, Ministerul Afacerilor Interne a declarat recurs împotriva deciziei din 17 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, prin care a fost menținută hotărârea primei instanțe, aceasta deoarece la emiterea acestora au fost încălcate și aplicate greșit normele de drept material, precum și a fost interpretată eronat legea.

În așa mod, modificările operate în Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994, au fost efectuate în conformitate cu art. 33 din Legea nr. 1036 din 17 decembrie 1996 cu privire la sistemul penitenciar (abrogată prin Legea nr. 300 din 21 decembrie 2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare) și nicidecum în temeiul unui alt act normativ care stabilește astfel de garanții și pentru angajații Ministerului Afacerilor Interne sau ai Inspectoratului General al poliției. (eventual Legea nr. 416 din 18 decembrie 1990 cu privire la Poliție, abrogată prin Legea nr. 320 din 27 decembrie 2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului) Or, temeiul legal de admitere a actelor normative este expres stabilit în lege (art. 52 al Legii nr. 317 din 18 iulie 2003 privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale)

Astfel, avantajul solicitat de către intimat nu a fost garantat de către prevederile abrogate ale Legii nr. 416 din 18 decembrie 1990, care produceau efecte juridice la momentul activității în serviciu în cadrul Comisariatului general de Poliție mun. Chișinău și nici în prezent aceste facilități nu sunt reglementate de către prevederile Legii nr. 320 din 27 decembrie 2012.

Recurentul a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată.

Examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) Cod administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 1 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) Cod administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normelor de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiu aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) Cod administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 17 octombrie 2018, dar date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurent la dosar lipsesc.

Astfel, recursul declarat la 24 ianuarie 2019, este în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de Ministerul Afacerilor Interne în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ministerul Afacerilor Interne nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Ministerul Afacerilor Interne.

În conformitate cu art.193, 195, 230 și 258 alin. (3) ale Codului administrativ și art. 270, 433 lit. a) și 440 alin. (1) ale Codului de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Mariana Pitic

Tamara Chișca-Doneva